

60 Sena ta' Storja

Miktub min Joseph Ian Attard

Din is sena Socjeta' Mužikali Mount Carmel sejra tiċċelebra s-sittin sena mit-twaqqif tagħha. Il-Kumitat qabbadni biex noħrog ħiel storiku fuq il-Kažin tal-Banda. Sittin sena mhux ħafna, izda l-uniku sors li stajt nqalleb huma żewġ Registri tal-Minuti tal-Kumitat li jeħduna lura fis-snin, mill-1947 sal-1960. F'dawn ir-Registri qodma sibt li l-Minuti daqqa kieni miktubin bil-Malti u xi drabi oħra bl-ingliz. 'Il quddiem, il-kažin beħsiebu joħrog ktejjeb fuq l-istorja tiegħi. Iżda nhoss li għandi nfitteż minn sorsi oħra biex dak li jigi stampat fil-ktejjeb ikun joqrob is-sewwa magħruf. Tiskanta kif qeqħdin nitkellmu fuq sittin sena ilu u ma ssibx dak kollu li tkun qiegħed tistenna. Ngħid il-verita' qrajt iż-żewġ Registri sewwa xi darbtejn u peress li ż-żmien xi naqra beda jagħmel tiegħi, ma kienx faċċi nagħraf il-kaligrafija [kitba] miktuba bil-pinna tal-linka. Hassejtni qisni Arkejologu, flok qbadt nqalleb it-terapien qallibt kull paġna biex noħroġ dak li huwa ta' nteress fl-istorja tal-Kažin. Huwa ħsieb tiegħi li 'l-quddiem nkompli fir-riċerka fsorsi oħra ġalli jkollna fidejna ktejjeb xjentifikament riċerkat.

Għallkemm naraw is-sena 1948 bħala s-sena tal-fondazzjoni tal-Kažin, nistgħu mingħajr tlaqliq li, sa mis-sena 1945, grupp ta' bandisti kieni jiltaqqi l-Empire Stadium biex jgħaqqu banda ġalli ddoqq fil-Festa Titulari tal-Gzira. Fil-Ground, man-naħha tal-Floriana side, kien hemm bħal palk li kien jservi bħala plancier biex jdoqqu l-bandisti fuqu. Dan in-nukleju ta' Mužičisti kien immexxi

mis-Sur GERALD CRISTIANO. Dan il-grupp ta' bandisti barranin kieni mwaqqfa fil-Fergħa ta' l-AZZJONI KATTOLIKA tal-GZIRA. President ta' l-Azzjoni Kattolika dak iz-zmien kien is-Sur CARMELO GRIXTI. Is-sur EMANUEL SPITERI [ta' Karrettuni] kien offra dar, numru 32 Triq Sir

Patrick Stuart, għall-uzu tal-Kumitat. Dan il-Kazin dam bejn is-snini 1945 sa 1947. Jidher li nqalghet tilwima bejn is-Sur Emanuel Spiteri u d-Diriġenti ta' l-Azzjoni Kattolika. Dan wassal biex il-post fi Triq Sir Patrick Stuart gie meħud mis-sid għall-uzu privat tiegħu. F' dan iż-żmien li l-każin kien fi Triq Sir Patrick Stuart, kellna żjara ta' kortesija mill-Gvernatur Ġeneral ta' Malta. Ritratt mogħti minn benefattur juri din l-okkażżjoni sabieħha fejn in-nies tal-Gżira kellhom ix-xorti jilqgħu persuna distinta Rapprezenant ta' l-Imperu Ngliz. Min kien dan il-Gvernatur ma nafux għax il-Gvernatur qiegħed jagħti daru lill-fotografu li ħadlu r-ritratt. Biex nkunu ezatti, fi zmien li l-Każin kien fi Triq Stuart, bejn 1945 sa 1947, kellna żewġ Gvernaturi. Sir Edmond Schreiber [1944 - 1946] u Sir Francis Douglas [1946 - 1949]. Min jista' jtina aktar dettalji min kien il-Gvernatur, jkun qiegħed jgħini nikseb ġnejja fuq l-istorja bikrija tal-Każin. Ma ninsewx li dak iż-żmien lanqas Kostituzzjoni ma kellna għax din ngħatat fl-1947 meta gejna mgħotija Kostituzzjoni Parlamentari li wasslet għall-Elezzjoni Ġenerali ta' l-1947.

Hawn hekk naraw id-determinazzjoni tal-mibki Kappillan Dun KARLU MANCHE' [1905 - 1950] u tas-Sur MEME' SCICLUNA O.B.E. [1887 - 1952], li waqqfu Kumitat lajk li kellu l-għan li jwaqqaf Soċjeta' Mužikali. Is-Sur GERALD CRISTIANO kien minn ta' quddiem li jieħu ħsieb jiġbor il-Bandisti biex idoqqu fil-Festa Titulari tal-Gżira. Wieħed minn dawn il-Bandisti kien is-Surmast CARMELO G. BORG li kien jiġi minn Hal-Qormi biex idoqq mal-Banda tal-Gżira. Il-Kappillan Manche' kien joffri d-dar Parrokkjali biex fiha jiltaqa' l-Kumitat. Skond ir-Reġistru tal-Minuti it-Tieni Seduta nżammet fid-Dar Parrokkjali nhar it-Tnejn 24 ta' MARZU 1947 fit-8:15 ta' filgħaxxija. Post fejn jagħmlu Laqqha Ġeneral mas-Soci ma kellhomx. Għallhekk tajjeb li ngħidu li kien Kumitat mhux elett. Fl-Aġenda ta' din is-Seduta jidher ċar li kienu diga' bdew trattattivi biex jinkera l-fond Numru 208 Triq ix-Xatt. Biex inkera l-Każin li fih għandna s-sede tagħna, kienet triq twila u ta' qtiegħ il-qalb. Biex tifħmu din is-sitwazzjoni li sab ruħu fiha dan il-Kumitat, wieħed irid jgħib quddiem għajnejh il-qagħda soċjo ekonomika ta' dak iż-żmien. Kien xi sentejn biss wara ħames snin ta' Gwerra fuq għżejtna. Il-Gwerra rat wkoll ħafna taqlib u ċaqliq ta' eluf ta' Maltin li spiċċaw refugjati firkejjen oħra ta' Malta. Dak iż-żmien kienet fl-aqwa tagħha ir-Rikostruzzjoni u kien hawn il-'boom' tal-bini. Problemi ta' Housing Soċjali ma naqsux wkoll. Il-Fond Numru 208, Triq ix-Xatt kien REST HOUSE għall-baħrin tan-Navy Ngliza. Niftakru wkoll li l-Port ta' Marsamxett kemm il-darba kien miżgħud bil-Flotta tal-Mediterran. Mad-dħul tal-Flotta fil-Port kien jkun hawn ħafna kummerċ fil-Portijiet. Din ir-Rest House kienet ntlaqtet matul il-ħbit mill-ajru fi żmien il-Gwerra. Il-Kumitat, presedut mis-Sur Meme' Scicluna, sab xkiel kbir biex jikri l-post Numru 208 Triq ix-Xatt, il-Gżira. Kien hemm trattattivi ibsin mal-Familja Brincat li jidher kienet b'ċens, u għallhekk kellha pussess fuq il-post. Kien hemm wkoll il-biza' li l-post jiġi rekwiżizzjonat mill-Housing Department. Konsulent Legali kien serraħ moħħi il-Kumitat li dan ma setax iseħħi għax il-fond msem-

mi ma kienx residenza iżda Rest House. Ntopp ieħor burokratiku li kellu jif-faċċja dan il-Kumitat kien kif se jieħdu l-kumpens mill-War Damage Department. Il-ftehim mal-Familja Brincat kien li titħallas il-kera minnu fi, bil-kundizzjoni li t-tiswijiet isiru mill-Kumitat tal-Banda. Il-War Damage Department kellu jħallas il-Każin tax-xogħol tat-tiswija tal-fond Numru 208 Triq ix-Xatt, il-Gzira. Li kieku ma kellniex nies ġeneruži u determinati bħas-Sur Meme' Scicluna, mgħejjun mill-Kappillan Dun Carlo Manche' u l-Onor Dr. ARTURO COLOMBO, Ministru tal-Finanzi, żgur li l-Kazin li ngawdu llum mhux qiegħed għall- użu tas-Socjeta' Mużikali tagħna. Wara ħafna stennija u taqtiegh-il-qalb, deher xaqq dawl f'din il-kobba mħabbla. Is-Seduta Numru 75 li nżammet il-Ħadd, 18 ta' SETTEMBRU 1949 ma saritx fid-Dar Parrokkjali, iżda fil-Kazin li kien għadu ma giex imsewwi. F'din is-Seduta kienu prezenti s-Soċi u t-tabib Turu Colombo. Dan kien pass 'il-quddiem għas-Soċjeta'. Is-Seduta segamenti li ġġib in-Numru 76 saret wkoll fil-Każin u fil-prezenza tal-Bennej GUZEPPI MIFSUD, saret pressjoni mill-Kumitat biex il-bennej fis-jagħmel stima tax-xogħol ħalli tiġi sottomessa lill-Qorti u għand il-War Damage Department. Jidher li ma tantx damu fil-Kazin. Gara li nhar l-14 ta' Ottubru 1949 is-saqaf tas-Sala sfronda. Jidher li ma weġja' ħadd, imma zgur kienet traġedja għall-Kumitat li kien jittama li l-affarijiet imorru għall-ahjar. Dan il-kroll tas-saqaf kompla ħarrax il-battalja legali mal-Familja Brincat u wisq aktar kompla jgħarraq il-procedura għall-kumpens mill-War Damage Department. Il-Kumitat ħatar lill Avukat Dr. Paul Mallia biex jieħu ħsieb il-kas il-Qorti. Gie mqabbad il-Perit Salinos biex jagħmel rapport tal-ħsarat lill-War Damage Department. Kienet battalja legali u burokratika. Minkejja li kellna nies prominenti jgħinu lill-Kumitat, xorta kienet triq iebsa li wasslet biex taqta' qalb il-Fundaturi tal-Kazin tal-Banda. Qiegħed ngħid dan għax sibt fil-minuti li kien hemm proposti biex jabbandunaw it-tiswija tal-Premises u ma jħallsux aktar kera. Ĝie propost wkoll li jfittxu post ieħor fil-Ġzira. Il-Kumitat tef-a għajnejh fil-Fabbrika ta' CAVARRA li kienet tinsab quddiem il-Knisja Parrokkjali. Sibt mik-tub wkoll li kienu talbu 'l-Kappillan Manche' biex jikrilhom imqarr zewġt ikamar mid-Dar Parrokkjali sakemm jinsab post ieħor spazzjuż biex jilqa' s-Soċjeta' Mużikali Mount Carmel. Bit-ħabrik ta' l-Avukat Dr. Paul Mallia, jidher li sar kompromess bejn il-Familja Brincat u l-Kumitat. Issa kien jonqos il-Kumpens tal-War Damage. Dan il-file għand il-War Damage dam ikarkar. Wara ħafna żmien il-Kumpens mill-War Damage jidher li kien finalizzat. Il-Kazin irċieva ċekk ta' disa' mitt Lira Sterlina [L 900] għax-xogħol tat-tiswija. Fis-Seduta ta' nhar it-Tlieta 25 ta' Ottubru 1949 il-Kumitat qata' qalbu fuq l-ispiza biex jissewwa l-Kazin. L-ispiża totali tat-tiswija telgħet għal elf mijha u tmienja u ħamsin Lira Sterlina [L 1,158]. Id-differenża ta' mitejn tmienja u ħamsin Lira Sterlina [L 258] ħarigha l-Kumitat mill-Fondi tal-Kazin. Wara tant ħabrik u sagrifikk, is-Seduta Numru 84 li saret nhar il-HAMIS 18 ta' MEJJU 1950, saret fil-Kazin, 208 Triq ix-Xatt il-Gzira. F'din il-Laqqha Generali attendew tnejn u ħamsin Soċju tal-Kazin. Nhar il-Gimgħa 2 ta' ĠUNJU 1950 waqt is-Seduta Numru 87 li bdiet fit-8.30, attenda

l-Ministru tal-Finanzi Dottor TURU COLOMBO. Kienet okkażżjoni fejn il-Kumitat radd ħajr lil dan il-Politiku li ħabb ‘il-Gżira u wera nteress personali biex jinkiseb il-fond 208, Triq ix-Xatt il-Gżira. Fi kliem Dr. Colombo, kif sibt miktub fil-Minuti, dan il-Kazin kien ‘iċ-ċavetta’ ta’ l-Edukazzjoni taż-żgħażaq għal kull għajnuna li seta’ jagħti lil-Banda Mount Carmel. Il-kazin kellu jiġi mbierek mill-Kappillan Manche’ l-ghada s-Sibt 3 ta’ GUNJU 1950 fis-7.00 ta’ filgħaxija. Jidher li għal xi raguni m'hix magħrufa, it-tberik ġie pospost ‘sine die’. Hekk sibt miktub fil-Minuti tal-Kumitat! Is-Sur Meme’ kien se joffri minn butu Cocktail Party għal dawk preżenti u mistiedna. Jien nissopponi li l-Kappillan kellu xi mpenji pastorali u ma setax jonora din id-data. Fil-frattemp miet ġesrem il-mikbi Kappillan Dun KARLU MANCHE’ li grat nhar is-SIBT it-18 ta’ NOVEMBRU 1950. Jumejn wara mewtu, waqt is-Seduta Numru 106 li nżammet nhar it-Tnejn 20 ta’ NOVEMBRU 1950 fis-7.15 ta’ filgħaxija, ġew osservati żewġ minuti silenzju b'tifkira tal-Kappillan. Ma sibtx miktub meta gie mbierek il-Każin. Għeżeż Soċi u ġuuti Gżirjani, rajna flimkien it-triq twila li wasslet biex jinfetaħ is-Sede tas-Soċjeta’ tagħna.

Issa ngħaddu għall-ħwejjeg oħra li sawru ġrajjet il-Banda tagħna. Fir-Registru tal-Minuti nsibu x'intefaq biex il-Banda Mount Carmel ħarget iddoqq għall-Festa ta’ l-1947. Il-Banda daqqet programm wieħed u ntefqa is-somma ta’ ħamsa u erbgħin Lira Sterlina Xelin u tmien Soldi [L 45.08c 3m]. Id-Delegat tal-Banda, isur Gerald Cristiano ha ġisieg iqabbar il-Bandisti li kienu kollha barranin u jħallashom hu mill-fondi tal-Kazin. Gbir ta’ flus kien isiru permezz ta’ Albural [ġabra] mat-Toroq tal-Parroċċa, Fieri, Sports Festivals, Kunċerti u ħargiet familijni. Standard tal-Banda ma kellhomx u sibt miktub li marru ġewwa Kazin tal-Banda tal-Mellieħha biex jissellfu standard għall-Banda, u standardi ta’ Malta, ta’Inghilterra u tal-Papa. Liema kien il-Każin tal-Banda tal-Mellieħha ma jissem-miex. Jien naħseb li huwa probbabli li l-Istandardi ġew mislu fuq ipotesi ta’ logika. L-Istandard li gie mislu għall-Banda ma kienx dak propju tas-Soċjeta’ imma xi standard iehor bin-Nome di Maria. Neskludi li kellu simboli Karmelitani. Kien liema Każin kien, jekk hux il-Banda IMPERIAL [1930] jew is-Soċjeta’ LA VITTORIA [1907]. Qiegħed nissopponi fuq ipotesi ta’ logika. L-Istandard li gie mislu għall-Banda ma kienx dak propju tas-Soċjeta’ imma xi standard iehor bin-Nome di Maria. Neskludi li kellu simboli Karmelitani. Kien liema Każin kien, jekk hux il-Banda IMPERIAL [1930] jew is-Soċjeta’ LA VITTORIA [1907] ma nafux. Illum wara 61 sena, mill-pinna fqajra tiegħi inrodd ħajr il-Mellieħin talli ghenu lill-Banda tagħna fit-tiswir imqalleb li fih twieldet. Il-Kappillan Manche’ ħallas ħamsa u għoxrin Lira Sterlina [L 25] mill-Fondi Parrokkjali għall-Programm li għamlet il-Banda. L-ewwel Delegati tal-Banda kienu s-Sinjuri GERALD CRISTIANO u ANTHONY PSAILA.

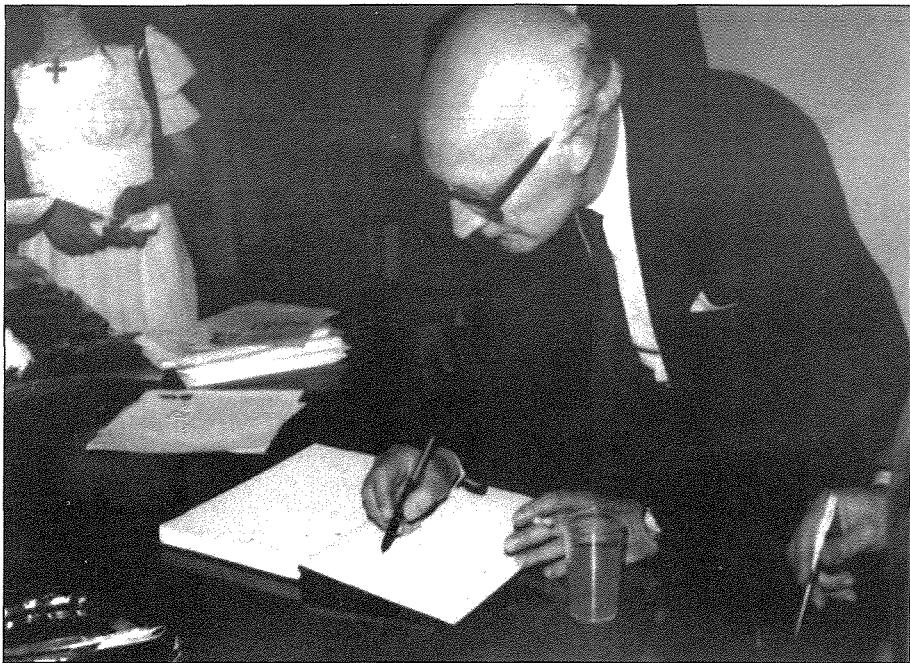
Niġu għall-Istandard li sal-ġurnata tal-lum jakkumpanja il-Banda tagħna. Sibt miktub li s-Sur V. GATT u s-Sur HARRY ZAMMIT marru ġewwa l-Każin tal-Banda QUEEN VICTORIA taż-Żurrieq biex jaraw standard bl-emblema Karmelitana. Dan

l-Istandard jidher li ntogħġob mill-Kumitat, tant li vvota somma ta' tletin Lira Sterlina [L 30] biex isir standard ġdid għall-Banda tagħna. Inqala' ntopp ieħor, għax sibt miktub li drapp [ħarir] tajjeb biex jinhiet l-Istandard ma kienx hawn fis-suq. Tridu tifhmu li konna għadna qiegħdin nirkupraw wara Gwerra li ġabett tant għaks u guħi fost il-poplu malti. Tajjeb li hawn inrodd ħajr lill-Għadqa Karmelitana QUEEN VICTORIA taż-Żurrieq li ġentilment ħallew lid-Delegati tagħna jaraw l-Istandard tagħhom. Kull għajjnuna tgħodd meta' tkun ghadek fil-bidu. Il-Kumitat insista illi l-Kruċċetta [parti ta' fuq ta' l-i-standard] ma ġibx il-LIRA [Simbolu tal-Mužika] imma in-NOME DI MARIA. Jien, bħala dilettant tgħidx kemm inħossni kburi li jien Gżirjan meta l-Banda tkun qiegħda ddoqq barra mill-Gżira. Kburi għax m'hawn l-ebda Banda li ġgħib in-Nome di Maria fil-Kruċċetta ta' l-i-standard tagħha. Meta jisfilaw l-Istandardi mal-Malta Band Clubs Association tara diversi tipi ta' Kruċċetti Tagħna tiddistingwi ruħha bin-Nome di Maria. L-Istandard preżenti qabeż l-istima awtorizzata b'erbatax il-Lira Sterlina, u tmintax il-xelin [L 14 . 90c]. L-ispiżza totali biex sar l-Istandard kienet erbgħha u erbgħin Lira Sterlina u tmintax il-xelin [L 44 . 90c], kurżitajiet li wieħed jinnotahom waqt li jnqalleb fir-Registri tal-Minuti. Ix-xogħol tal-plumbing sewa wieħed u għoxrin Lira Sterlina, ħdax il-xelin u erba soldi [L 21 . 56c 6m]. L-Arblu l-Antik li kien fuq il-Bejt tal-Kazin sewa biss żewġ Liri Sterlini [L 2]. Ingħatat Bakketta għas-Surmast ANTON MUSCAT AZZOPARDI li swiet tliet Liri Sterlini u ħmistax il-xelin [L 3 . 75c]. Biex ħarġet iddoqq għall-Festa kellhom jinxtraw xi strumenti għall-Banda. Il-Kumitat xtara Bass Drum [Katuba], Side Drum [Tamburello], par Cimbali [Platti] u żewġ Klarinetti għas-somma ta' tnejn u tmenin Liri Sterlini [L 82]. Negozjati twal saru għall-kiri u wara għax-xiri tal-mejda tal-Billiard u biex inxtraw xi għamara għall-Każin.

Kaž kurjuż ieħor li laqatni, kien li għall-perjodu qasir ta' żmien, il-Każin kellu kaž ta' housing soċjali. Sibt fil-Minuti li certu Pawlu Bartolo, ġie mgħotxi ċ-ċavetta biex jorqod fil-Każin bil-lejl. Dan ġara għal xi xahrejn bejn Marzu u Mejju 1958. Mid-dehra din il-persuna ma onoratx il-ftehim li kellha mal-Kumitat. Is-Sur Bartolo kien obbligat li jagħmel xi tiswijiet meħtieġa b'kumpens talli kien domiciljat fil-każin. Li tagħmel karita' tajjeb imma bħal ma jgħidu t-Taljani 'trop-po bonta' è una cattiveria'.

Niġu għall-Akkademja Mužikali fi ħdan il-Każin. L-ewwel Surmast Direttur kien Maestro ANTON MUSCAT AZZOPARDI [1903 - 1979]. Dan is-Surmast ħadem ħafna fil-kamp mužikali. Kien magħruf kemm għad-Direzzjoni kif wkoll għall-Komposizzjoni. Rikordju dejjiemi ta' dan il-bravu Surmast huwa 'l-Innu ż-Żgħir' li kiteb fil-bidu' tat-twaqqif tal-Banda. Dan l-Innu kellu l-Lirika [kliem] u kien jitkanta mill-Kor tat-tfal. Għal xi żmien dan l-Innu kien intesa u ħassejt li kelli niġbed l-attenzjoni tal-Kumitat biex nerġġi nisimgħu. Maestro Antonio Muscat Azzopardi dam erba' snin [1948 - 1952] jidderiegi il-Banda. Il-Banda

kienet iddoqq bil-barranin biss u kien fil-bidu ta' l-1951 li Maestro GEORGE MARTIN beda jgħallem l-ewwel Aljevi Gżirjani. Maestro GEORGE MARTIN kien jitħallas tliet liri sterlini fix-xahar, somma ftit għolja għal dak iż-żmien. L-Ewlenin fost dawn l-aljevi nsibu lill-aħwa PANTALLERESCO, ulied subien tas-Sur Giovanni Battista Pantalleresco jew kif konna nafuh aħna bħala 'Patist tal-Forn'. Ritratt tifkira dejjiema jinsab fis-sala principali tal-Kazin. Maestro Martin kien imnizzel bħala Assistant Band Master. It-tieni Surmast Direttur tal-Banda kien Maestro MICHAEL A. ZAMMIT [1913] li għadu ħaj mimli bl-għomor u li gentilment tana ritratt tiegħu li sfortunatament ma kellniex fis-sala prinċipali tal-Każin. Kienet sorpriża li kellna x-xorti niltaqgħu miegħu ġewwa r-residenza tiegħu u qalilna tant xorti dwar il-karriera mužikali tiegħu. Maestro Zammit għandu l-eta' vener-abбли ta' 95 sena. Kif qalilna huwa stess kienet għażla ovvja li Muscat Azzopardi jirrikkmandu lilu għax kienu ībrieb tal-qalb u kien hu li għallmu u mexxieħ fil-karriera mužikali prolific tiegħu. Fis-Seduta ta' 12 ta' GUNJU 1951 ġie magħżul Maestro Michael A. Zammit bħala Surmast Direttur. Is-sena u nofs li dam imexxi l-Banda [1951 - 1953], ma tkallaxx ta' xogħlu għax il-Kumitat kellu problemi finanzjarji. X' generozita' nobbli ta' dan is-Surmast. Fl-1 ta' MARZU 1953 laħaq Maestro CARMEL G. BORG [1925] bħala Surmast Direttur tal-Banda Mount Carmel. Peress li Maestro Borg gie joqghod il-Gżira wara ż-żwieġ l-għażla malajr marret fuqu u l-Kumitat talbu biex jieħu l-Banda fjdejh. Maestro BORG rabat ismu mal-Banda tagħna. Kien hu li mela l-Arkivju b'tant muzika minn tiegħu. Tant rabat qalbu mal-Banda tagħna, li meta l-finanzi kienu problema għall-Kumitat fl-1958, offra li jibqa' jgħallem l-Aljevi mingħajr ħlas. Il-Kumitat tant apprezza l-ġest nobbli tiegħu, li ħatru President tal-Kazin. Maestro Borg dam kwazi sena f'din il-kariga. Maestro Borg, surmast żagħżugħ intefā' b'rūħu u b' ġismu biex jgħallem mijiet ta' aljevi Gżirjani, fosthom anke lili. Kien is-Surmast Borg li ħareġ il-Banda ddoqq barra mill-Gżira meta ħass li l-element bandistiku kien b'saħħtu biżżejjed biex jidħol għal din ir-responsabilita'. Fil-festa ta' l-1955 waqt ir-Repo' tal-festa fil-Każin, membri tal-Kumitat hejjew biex jikteb Innu l-Kbir biex jindaqq lejliet il-Festa filgħaxija. Ĝie mqabbad Patri MATTEW SULTANA O.F.M. Cap [1918 – 1986] biex jikteb il-lirika għal dan l-Innu Grandjuż. Patri Mattew Sultana Kappuccin kien poeta prolificu u kelli għal qalbu l-poeżija u l-ilsien Malti. Mat-tlestija tal-kliem, Maestro Borg dlonk inxteħet fuq il-pjanu biex jikkomponi l-mužika ta' dan l-innu li tant jhenni lill min jisimgħu. L-Innu Grandjuż indaqq l-ewwel darba nhar is-Sibt, lejliet il-festa 7 ta' Lulju 1956. Dan l-Innu Grandjuż kien ġie rekordjat Awdjo mill-Kumpanija REDIFFUSION u ġie mxandar l-ġħada l-Ħadd 8 ta' Lulju 1956. Is-semmiegħha tant ħadu gost jisimgħu li talbu d-dirigenti tal-Kumpanija biex jagħmlu 'encore' [repetizzjoni] tax-xandira. Il-Ħadd ta' wara reja' ġie mxandar. Haġa unika għax-Xandir Malti ta' tak iż-żmien. Fost il-mijiet ta' kompożizzjonijiet li kiteb Maestro Borg insibu diversi marċi brijuži. Fost dawn il-marci sbieħ insibu il-famuż marċ 'Up the Maroons' li nkiteb fl-1964 meta t-tim tal-Gżira United [1945] ġie promoss

għall-Ewwel Diviżjoni [Premiere tal-lum]. Fil-bidu tat-twaqqif tiegħu, il-każin laqa' fih Assoċjazzjonijiet Sportivi fosthom il-Gżira United Football Club li ma kellux premises fejn jiltaqa'. Sibt miktub li s-Sur Meme' Scicluna tal-Ground kien enfasizza li l-Każin tal-Banda jilq'a' lill-isportivi kolla ha tal-Gżira, tant li

saħansitra anke tlielaq tad-dgħajjes kienu jorganizzaw. Niftakru li Sur Meme' Scicluna bena l-Empire Stadium fl-1922 u dan il-ground tal-futbol kien jintlagħab fih il-Kampjonat tal-futbol, wara l-Mile End tal-Ħamrun, u dam iservi bħala ground nazzjonali sal-1981. Is-Sur Meme' kelli sehem imprezzabbli għat-tixrid ta' l-isports Malti.

Hemm ħafna avvenimenti mužikali li s-Soċjeta' tagħna tibqa' tgħożż b'tifikira dejjiema. Żgur li s-7 ta' Lulju 1956 ma jintesa qatt meta' nstema' l-Innu Grandjuż lil Sidna Marija Fjur tal-Karmelu. Fl-10 ta' Ĝunju 1973, minbarra li kellna t-tifkira tal-Ġublew tal-Fidda mit-twaqqif tal-Banda, kellna ċelebrazzjoni doppja. Ftit ġin qabel ma nbeda' l-Kunċert fi Triq Stuart, biswiet l-każin tal-Futbol tal-Gżira United, is-supporters tat-Tim Gżirjan ġew ferħana trijonfalment bil-mixi mill-Istadium bit-Trophy magħhom. Dan il-Kunċert Sinforiku kien idderiġieh Maestro Carmel G. Borg. F'dan il-jum storiku kellna fostna lill-Arcisqof E.T. Mikiel Gonzi [1885 - 1984] lill-Gvernatur Ġeneral E.T. Sir Anthony Mamo [1909] u lill-Vici Prim ministru L-Onorevoli Dr. Anton Buttigieg [1912 - 1983] u l-Kap ta' l-Oppożizzjoni L-Onor Dr. George Borg Olivier [1911 - 1980]. Il-President ta' dak iż-żmien l-Onorevoli Dr. Michael A. Refalo irregala Bandalora għall-Okkażjoni. Dawn il-persuni distinti attendew repo' fil-każin fejn ġiet mikxufa rħama li tfakkard dan l-avveniment. ġrajja oħra seħħet eżattament 25 sena wara jiġifieri f'Mejju 1998, meta' fakkarna l-ħamsin sena mit-twaqqif tal-Banda. Kien sar kunċert ġewwa Triq Manoel. Dan il-kunċert kien mexxieh Maestro Sunny Portelli [Gżirjan]. Għal din l-okkazjoni kellna l-Kap ta' l-Istat E.T. Dr Ugo Mifsud Bonnici President tar-Republika. Wara l-Kunċert ġiet mtella' l-bandiera l-ġdidha tal-każin li din id-darba ma baqatx b'żewġ sulari iżda bi tlieta. Il-Kumitat kien daħal għal dan il-proġett ta' t-tkabbir li llum qiegħdin ingawdu l-frott tiegħu. Inxtara arblu itwal u sar fontispizju bl-arma tal-każin. Inkixxfet irħama ta' l-okkażjoni u sar repo' għall-mistidnin dis-

tinti. Fis-sena tal-Millenju fakkarna l-ħamsin sena mill-mewt tal-Fundatur tal-Banda il-mibki u qatt minsi Dun Karlu Manche'. Kien sar kuncert b'tifkira tiegħu u kif kien jixraq saret irħama bil-bust tiegħu biex ma ninsewh qatt. Fl-10 ta' Lulju 2002 il-Banda Mount Carmel fakkret għeluq il-mitt sena mit-tfiegh tal-ġebla.

Sar kuncert varjat fi Triq Stuart taħt it-tmexxija ta' Maestro George Debono. Matul dan il-kuncert spikka l-aspett storiku tal-Parroċċa tagħna. Il-banda daqqet ġewwa s-Sala spazuża ta' l-iskola Antonio Bosio tal-Gżira. Din id-darba kien jaħbat il-ħamsin sena mill-mewt tas-Sur Meme' Scicluna. Peress li Sur Meme' miet f'Dicembru 1952, u l-kažin ikun mħabbat biċ-ċelebrazzjonijiet natalizji, kien ġie deċiz li l-kuncert isir f-Jannar ta' l-2003. F' dan il-kuncert ħriġna ħajjet is-Sur Meme'. Fi tmiem dan il-kuncert il-kor ta' l-istudenti tal-iskola kantaw il-kliem tal-Innu tal-iiskola akkumpanjati mill-Banda Mount Carmel. F' Ottubru 2004 tlajna l-ewwel darba fis-Sala ta' l-Universita' tal-Qroqq. Din id-darba konna cċelebrajna għeluq l-għaxar snin mit-twaqqif tal-Kummissjoni Żgħażagħ [1994]. F' dan il-kuncert Maestro George Debono għażel bċejjeċ mużikali varji li jgħoġbu lil kull ġenerazzjoni. F'Ottubru 2006 rċajna tlajna l-Universita' biex infakkru l-ħamsin sena ta' l-Innu Grandjuż lill-Madonna tal-Karmnu. Fi tmiem il-Kuncert Maestro Carmel G. Borg offra partituri lill-kažin tal-Banda. Matul din il-preżentazzjoni kellna avveniment uniku fejn il-Kavallier Kelinu Vella Haber [1913-] irregala dokument originali ta' meta l-lokalita' tagħna kienet ġiet mgħotija l-istemma mid-Dar Rjali ta' Aragona fi Frar 1970. F'Ottubru ta' l-2007, il-Baruni Vella Haber ġie maħtur President Onorarju ta' din l-Għaqda.

U issa, għeżejj kollegi tiegħi qiegħdin hawn infakkru s-sittin sena mit-tweliż tas-Soċjeta' tagħna. Dan il-kuncert flimkien mal-lapidi li se jinkixfu mill-mistidnin distinti u l-proġett ta' l-intrata jibqgħu tifkira oħra dejjiema ta' l-hidma kontinwa li tgħaddi minn ġenerazzjoni għall-oħra. Jgħaddi ż-żmien, anzi ma jaħfirha lill-ħadd, imma l-hidmet il-bniedem tibqa'. Lil dawk li ħolmu b'din l-Għaqda u li well-duha jiġifieri s-Sur Meme' Scicluna u Dun Karlu Manche' flimkien ma' mijiet ta'membri attivi u bandisti li ħadmu matul dawn is-sittin sena dawn il-festi niddedikaw.